

01712/14/2299

Eläkeläinen Hillevi Iivanainen
Yliopistonkatu 9b A 9
20100 TURKU
P. (02) 2396 343
s-posti: eijiiv@gmail.com

KUNNALLISVALITUS

15.10.2014

Turun hallinto-oikeus
PL 32
20101 TURKU
s-posti: turku.hao@oikeus.fi

Sähkö-
Saapui postitse

17-11-2014

Turun
hallinto-oikeus 31
18.11.2014

(postin kulj. 9.10)
4. edoksi + 7 16.10

15
nit. 17.11.2014
32

30 pv + la. 15.
→ ajoissa
MC

Kiinteistöliikelaitoksen johtokunnan pöytäkirjaote 3703-2014 (024), 01.10.2014
Kaupunginlakimies Jukka Jyrkisen lausunto 12.09.2014
Oikaisuvaatimukseni 27.06.2014

(Aiemmat: Korvausvaatimukseni 25.03.2014
Päätöspöytäkirja 3703-2014 (024), 06.06.2014
Kaupunginlakimies Jukka Jyrkisen lausunto 05.06.2014
Korvausvaatimukseni 25.03.2014
Vahingonkorvausvaateeni 24.05.2014
IF-vakuutusyhtiön päätös D010130130, 06.05.2014)

Haen muutosta Kiinteistöliikelaitoksen johtokunnan oikaisuvaatimukseeni (27.06.2014) tekemään päätökseen 01.10.2014, koska pidän päätöstä (samoin kuin aiempia kiinteistöliikelaitoksen päätöksiä) kaupunginlakimiehen lausuntoineen lain vastaisena. Kirje on jätetty postin kuljetettavaksi 09.10.2014.

Turun kaupunki ei ole vielä, kuten ei aiemminkaan kiinteistöliikelaitoksen toimialajohtaja Turton 06.06.2014 tekemässä päätöksessä, käsitellyt olennaisia, eri lakeihin perustuvia ja virkamiesvastuisiin liittyviä toimiaan ja käytäntöjään. Myöskään teknisiä selvityksiä työsuoritusten toteutuksesta, niiden riittävydestä, laatutasosta tai valvonnasta ei ole vielä tehty. Vastauksia vastuukysymyksiin korvausvelvollisuuden ratkaisemiseksi ei ole siten annettu.

Katson myös edelleen, että irronneen ja koholla olleen katulaatan kaupungin kunnossapitovastuulle kuuluvalla Yliopistonkatu 15:n edustalla 29.11.2013 aiheuttaman tapaturmani ja siitä johtuneiden korvausvaatimusten ja oikaisuvaatimuksen tulleen käsiteltä Turun kaupungin kiinteistöliikelaitoksessa vain kaupunginlakimies Jukka Jyrkisen lausunnoissa ja niissäkin hämäys- ja harhaanjohtamistarkoituksessa ja hyvän hallintotavan vastaisesti. Lausunnoissaan kaupunginlakimies on lähinnä ohjeistanut kiinteistöliikelaitoksen virkamiehiä tilanteen hoitamiseksi kaupungin kannalta hyvin päin siten, että perustelut vaatimusten hylkäämiselle löytyvät vaikka vähän kyseenalaisin keinoin. Verovaroin palkattu kaupunginlakimies ei ole tarkastellut kysymystä vahingonkärsineen

kannalta ja esimerkiksi pyrkinyt sovitteluun asiassa. Tästä on seurannut mielenkiintoinen havainto, kuinka kaupunki (virkamiehet) on noussut yliolkaisesti kuntalaisten yläpuolelle elämään norsunluutornissaan omaa elämäänsä ja unohtanut tyystin, keitä varten kaupunki (virkamiehet) on olemassa. Kaupunki ei tosiasiallisesti ole virkamiehiä varten ja näiden keskinäistä kirjelmöintiä varten, vaan kuntalaisia varten lakisääteisistä velvoitteistaan mm. katujen ja jalkakäytävien kunnossapidon suhteen huolehtimisineen (laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta) ja vastuunkantoiineen.

Asetelman käännyttyä Turussa pääläelleen tapaturman sattuessa teknisen (insinööri)koulutuksen saaneet virkamiehet menevät oikeustieteellisen koulutuksen saaneen virkamiehen selän taakse piilon luottaen siihen, että tämä löytää oikeuskirjallisuudesta kohdat, joiden mukaan vastuista ei ole mahdollista tai niistä ei tarvitse välittää. Mikäli korkein oikeus ei ole tehnyt ennakkopäätöstä irtonaisen katulaatan aiheuttamasta tapaturmasta, kaupunginlakimies joko hakee mahdollisimman kaukaa perusteet liukkaudentorjunnasta, ja vertauksesta raskaaseen yhdistelmäajoneuvoon vaikka näistä ei ole ollut edes kyse, tai sitten hän haluaa ajaa kaupungin korkeimpaan oikeuteen hakemaan uutta ennakkopäätöstä (veronmaksajien varoilla). Sillä välillä ei kaupunginlakimies pysty ratkaisua löytämään esim. sovittelulla.

Turussa kunnossapidosta vastuullisten kiinteistöliikelaitoksen virkamiesten kelpoisuusvaatimukseen kuuluu tekninen koulutus ja ymmärrys kunnossapitokysymyksistä ja niiden vaatimuksista, ja vaikka käytännön kunnossapito on ulkoistettu urakoitsijalle, on kiinteistöliikelaitos ja sen virkamiehet aina vastuussa kunnossapidosta. He voivat pyytää toimivaltansa piiriin kuuluvista vastuistaan ja heidän ja urakoitsijan välistä tehtävänjakoa ja velvoitteita koskevasta sopimuksesta lakimieheltä lausuntoa, mutta jalkakäytävän rakennusteknisten ongelmien ja niihin johtaneiden syiden analysointia ja ratkaisua he eivät voi siirtää lakimiehelle, koska näin tehdessään he laiminlyövät virkavastuunsa eikä lakimies voi ylittää toimivaltuuksiaan teknisen ongelman selvittämiseen, koska ei ole siihen koulutettu.

Vastuu katujen ja teiden kunnossapidosta kuuluu ns. korostuneen huolellisuusvelvoitteen alueelle, ja tätä ei kaupunginlakimies ole voinut kumota. Katujen/jalkakäytävien tulee olla sellaisessa kunnossa, että ne ovat rakenteellisesti ja muutoin turvallisia sekä esteettömiä käyttää. Katujen/jalkakäytävien tulee olla liikenteen edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa (vrt. Turun vilkasliikenteinen keskusta ja lain edellyttämä priorisointi). Korvaushakemuksessani 25.03.2014 on tuotu selkeästi esiin, että tapaturmahetkellä 29.11.2014 vallitsi lauha syyssää, ei ollut pakkasta, ei lunta eikä jäätä. Kaatumiseni aiheutti irronnut ja kohonnut keinuva katulaatta. Silti kaupunginlakimies yrittää löytää perusteluja liukkaudentorjunnasta ja kyseenalaisesti myös korkeimman oikeuden päätöksestä KKO:1998:147. Kun lähtökohtaisesti tietty premissi (liukkaus) on suljettu pois, sitä ei enää oteta huomioon eikä sen kautta käsittääkseni voi löytyä perusteita kaupungin vastuukysymyksen

ratkaisuun. Kyse ei myöskään ollut maantiestä eikä tielaitoksesta. Mikäli kaupunginlakimies näkee yhtäläisyyksiä po. KKO:n päätöksen ja tapaturmani välillä, hän ei sitä ole avannut hyvän hallintotavan vastaisesti ja syyllistyy harhaanjohtamiseen. Tyttäreni tarkisti Finlexistä, mistä tosiasiallisesti oli po. tapauksessa kyse.

Kaupungilla ei siis ole halua tai mekanismeja sisäisesti tutkia, miksi tietyillä katuosuuksilla (mainittu Yo-katu 15:n, Humalistonkatu 5:n ja Maariankatu 6A-rapun edusta, jne.) laatat aiheuttavat jatkuvasti terveydelle vaaraa, jopa hengenvaaraa, pystyäkseen suhteuttamaan korjaukset asianmukaisiksi. (pohjustamaan kadun ”peti” kunnolla ennen laattojen kiinnittämistä pitävästi tai poistamaan laatoitus kokonaan. Helsingissä on keskustassa monin paikoin laatoitus korvattu asfalttipinnoituksella, mikä hall.johtaja Jari Lehmussaaren (Turku) mukaan on jopa edullisempaa). Kaupunki tuhlaa verovaroja näennäisdemokraattiseen väsytystaktiikkaan aikomattakaan maksaa korvauksia saadakseen vahingonkärsineet luopumaan korvausvaateista. Tämä ei voi olla hyvän hallintotavan mukaista. Samalla lakisääteiset velvoitteet jäävät jatkuvasti hoitamatta tai ne hoidetaan niin huonosti, että samoja kohtia korjataan jatkuvasti.

Yliopistonkatu 15:n edustalla, marraskuisella (2013) vahinkopaikallani, laatat ovat toistuvasti irti. Viimeksi kaupunki (hall.johtaja Jari Lehmussaari) sanoo antaneensa ilmoitukseni johdosta korjausmääräyksen 23.10.14 B-rapun edustalla irti olevista laatoista. Jo 26.10. laatat olivat irti. Toistuvista ilmoituksista huolimatta laatat korjattiin vasta 11.11.2014. Myös edessä pitkään olleet kaksi laattaa olivat vaarassa aiheuttaa kaatumisriskin. Kaupungilla on ollut tiedossa Yo-katu 15:n edustalla ongelman toistuvuus viimeistään syyskuussa 2013 eli se että laatat irtoavat ja keiuvat heti, kun katua on harjattu tai huuhdeltu (vakuutusyhtiö If:n selvitys). Ongelma näyttää pahenevan aina syysateiden myötä, ja näin jälleen tänä syksynä 2014. Tämä ei kaupungin ammattiosajille mene perille. Kaupunginlakimies on teilannut tämän kokemukseen perustuvan näkemykseni ja väittää, että syyskuussa on täysin mahdoton tietää, minkälainen säätila vallitsee marraskuun lopussa. Ei ole kysymys siitä, paistaako aurinko, sataako vai onko pilvipoutaa jonain yksittäisenä päivänä marraskuussa, vaan siitä että Suomen oloissa tiedetään yleisen elämäkokemuksen perusteella kesän kääntynyt syksyyn myrskyjen ja sateiden yleistyvän ja vuodesta riippuen pysyvä talven voivan tulla jo marraskuun alussa eli lunta ja räntää voi sataa. Säätilan muutokset ja niiden vaikutukset laattojen pysyvyyteen eivät siis ole ennalta-arvaamattomia asioita, vaan niihin voi ja tuleekin varautua ennalta, koska osaava ammatti-ihminen tietää, että laattojen korjaus hankaloituu talventulon myötä. Irronnut ja keiuvaa katulaatta on aina vaarallinen, mutta ongelma siis pahenee syysateiden myötä, koska laattojen korjaushiekka valuu sateiden johdosta pois ja kosteus saa laatat irtoamaan ja keiutamaan. Laattojen korjaaminen heittämällä niiden alle hiekkaa ja painamalla laatta kiinni ei kauan pidä, kun pohjustus on rapautunut. Laatat siis korjataan toistuvasti alle vaadittavan laatutason.

Vastuu katujen ja teiden kunnossapidosta kuuluu korostuneen huolellisuusvelvoitteen alueelle. Jalkakäytävien tulee olla tyydyttävässä, liikenteen edellyttämässä kunnossa siten, että ne ovat rakenteellisesti ja muutoin turvallisia ja esteettömiä käyttää. Jos jalkakäytävän pinta pitää lain mukaan pitää tasaisena ja puhdistaa lumesta ja jäästä sekä liukkauden torjuntaan käytetystä kiviaineksesta, on kunnossapitolain mukaista, etteivät myöskään irti olevat katulaatat saa muodostaa jalankululle esteitä ja kaatumisvaaraa. Lain mukaan rangaistavaa (rikosoikeudellinen vastuu) on tahallinen huolimattomuus, hoitamatta jättäminen sekä tehtävien hoitaminen alle vaaditun laatutason. Vrt. myös virkamieslaki.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta ei velvoita jalankulkijaa ilmoittamaan laattojen rakennusteknisistä ongelmista. Poliisiin mukaan kunnossapitovastuu kuuluu kiinteistöliikelaitokselle ja jatkuva valvonta kuuluu rakennusvalvonnalle. Rakennusvalvonnasta (joht. Tom Mattson) siirtää kuitenkin vastuun kunnossapidosta kiinteistöliikelaitokselle. Eli jos rakennusvalvontaan tulee tieto rakennusteknisestä ongelmasta joltain ulkopuoliselta taholta he voivat siirtää asian kiinteistöliikelaitokselle, jonne myös valvonta työsuorituksista kuuluu, kun se ensin on teettänyt korjaukset valitsemallaan urakoitsijalla. Inttämisen jälkeen Mattson myönsi jatkuvan valvonnan kuuluvan rakennusvalvonnalle, mutta kysyi tyttäreltäni, miten tämä sitten haluaisi asiaa hoidettavan. Ainakaan Mattson ei luvannut lähteä satoja kilometrejä Turun katuverkostoa jalan mittaamaan, mutta myönsi, että ilmoittaminen ongelmista on vapaaehtoisuuden varassa. Kukaan ei siis vastaa valvonnasta edes keskustan kunnossapidon suhteen (Mattsonkaan ei voinut tietää Yo-katu 15:n edustan jatkuvista ongelmista, kun ei ollut siellä aikoihin käynyt). Kuitenkin irronnut katulaatta on rakennustekninen vika, joka on ammattitaidolla korjattava kiireisesti ja niin pitävästi, ettei se heti irtoa. Virkamieslaki 14 § velvoittaa virkamiehen suorittamaan tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä noudattaen työnjohto- ja valvontamääräyksiä.

Kiinteistöliikelaitoksen johtokunnan päätös asiastani ei sisältänyt tietoja kokoukseen 01.10.2014 osallistuneista eikä siitä, miten asiaa oli käsitelty (esim. oliko käytetty puheenvuoroja/äänestetty jne.) eli etulehteä ei ollut liitetty mukaan. Erikseen taas tyttäreni tiedusteltua asiaa ilmeni myös, että koko päätös oli julistettu salaiseksi. 525§ oli ainut viite päätöksessä salauksesta, mutta joka ei avaudu maallikolle. Sitä paitsi em. 525§:stä huolimatta päätöksen liitteenä olleeseen valitusosoitukseen oli merkitty päätöksen tiedoksiantokohdassa, että ”pöytäkirja asetetaan yleisesti nähtäväksi 9.10.2014”. Netissä kiinteistöliikelaitoksen johtokunnan esityslistalla 525§-merkinnällä kuitatussa käsittelykohdassa salauksen perusta oli vs. johtavan kaupunginlakimiehen Ahlaksen mukaan julkisuuslain 24 §:n mukaiset terveystiedot. Jälleen erikseen tyttäreni hall. joht. Jari Lehmussaarta s-postilla patisteltua tämä ilmoitti, että kyseessä ovat asianosaisen vahingonkorvausvaatimuksessaan

ilmoittamat terveystiedot. Kyseessä siis olivat tapaturmassa tapahtuneet loukkaantumistiedot, ei siis tapaturmaa edeltävät yleistä terveydentilaa tai kroonisia sairauksia, jos niitä olisi, koskevat tiedot. Salauksen tarkoituksena on ollut ”asianosaisen yksityisyyden suojeleminen” Minulle tullessa päätöksessä ei salauksesta siis ollut mitään mainintaa, vaan että päätös asetetaan yleisesti nähtäväksi. En usko, että korvaushakemuksen perustaksi antamani loukkaantumistiedot kuuluisivat julkisuuslain 24 §:ssä mainittuihin salassa pidettäviin tietoihin. Uskon, että kaupunki käyttää mainittua julkisuuslain kohtaa hyväksi salatakseen päätöksen eli tapaturmat muilta kuntalaisilta. Mikäli minun yksityisyyttäni olisi haluttu suojella, joko nimeni tai ns. terveystietoni olisi voitu peittää esille asetettavasta päätöksestä ja muu osa olisi jäänyt julkiseksi. Kaupunki on salauksella halunnut suojella päättäviä virkamiehiään. Pääsääntöisestihän asiakirjat ovat julkisia eivätkä viranomaiset saa julistaa asiakirjoja salaisiksi ilman laillista perustetta. Tapaturman aiheuttamissa (asianosaisesta riippumattomissa ranteen, hampaan murtumista, jne. koskevissa) loukkaantumisissa ei voi olla mitään salattavaa. Mainittakoon, että useissa korkeimman oikeuden päätöksissä on loukkaantumistiedot jalankulkijoille sattuneissa tapaturmissa julkistettu korvaussummineen (esim. KKO: 1995:69)

Edellä mainittu ja kaikki aiemmin vahingonkorvausprosessin aikana esiin tuomani seikat osoittavat Turun kaupungin toimineen jatkuvasti ja toistuvasti lakien vastaisesti (laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta, virkamieslaki, hallintolaki, jne.) sekä hyvän hallintotavan vastaisesti. Asioita ja perusteluita ei ole avoimesti päätöksiin kirjattu, vaan ne on esitetty kryptisesti ja harhaanjohtavasti. Vain erikseen asioita selvittämällä olen jotkut asiat saanut tietooni, mutta mm. kaikki vahingonkorvausvastuuseen liittyvät seikat ja perusteet ovat joko jääneet kaupungin toimesta käsittelemättä tai niitä on selvitetty asiaan perehtymättömällä yliolkaisuudella.

Mikäli katuja ja jalkakäytäviä ei pidetä lain edellyttämässä asianmukaisessa kunnossa ja kaupunki antaa irronneiden katulaattojen aiheuttamaa terveysriskejä, kunnossapidosta säästyvät kustannukset siirtyvät sairaanhoidon ja sosiaali- ja terveystoimen kannettaviksi, joskus moninkertaisina, mikä ei ole lain tarkoitus eikä veronmaksajien edun mukaista. Tapaturmat voivat olla hyvinkin kohtalokkaita ja vammauttaa lopun iäksi, jolloin kalliit laitospaikat voivat olla pahimmassa tapauksessa ainut vaihtoehto. Työikäisen loukkaantuminen lisää sairauspoissaoloja ja vammautuminen pysyvästi on kansantaloudellisesti kallista ja epäviisasta. Tapaturmien ennaltaehkäisyn tulisi olla ensisijainen tavoite ja kuntataloudenkin kannalta järkevää.

Turun kaupungissa eivät kuntalaisten oikeudet ja etu ole missään arvossa, vaan virkamiehet keskittyvät omien etujensa ajamiseen ja suojaamiseen. Virkamiesten tulisi toimia ja käyttäytyä niin, että luottamus heihin ja muihin virkamiehiin säilyy.

Hillevi Iivanainen